

สมุนไพร : ยาก่ำล้างมหาศาล

ส่วนพัฒนานวนศาสตร์ชุมชน
สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

คำนำ

การนำพืชสมุนไพรในแต่ละท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์เพื่อรักษาสุขภาพนั้น นับว่าเป็นภูมิปัญญาของคนในถิ่นนั้นๆ ที่มีการสืบสานภูมิความรู้สืบทอดกันมาแต่ครั้งโบราณกาล โดยเฉพาะประเทศไทยอยู่ในเขตร้อนชื้น อากาศร้อนชื้น มีความหลากหลายของพืชพรรณสูงมาและพืชพรรณเหล่านี้หากได้มีการศึกษาถึงคุณค่าทางยาสมุนไพรให้ลึกซึ้งแล้ว จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์อย่างมหาศาล ทั้งทางด้านรักษาสุขภาพและทางด้านเศรษฐกิจ ประชาชนก็จะมีสุขภาพดีกันทั่วหน้า และไม่ต้องเสียดุลการค้า เนื่องจากเมืองไทยได้สั่งยาจากต่างประเทศเข้ามามากเกินไป

ตำรับยากำลังมหาศาลที่ได้ศึกษาในครั้งนี้ก็ด้วยแรงบันดาลใจที่ได้พบเห็นผู้เฒ่าผู้แก่จำนวนมาก ได้ทดลองใช้และเกิดผลดี ซึ่งจากศึกษาองค์ประกอบของพืชสมุนไพรที่นำมาจัดเป็นชุดยาจำนวนนี้พบว่า มีพืชสมุนไพรที่สำคัญ จำนวน 6 ชนิด ได้แก่ รวงจืด รวงแดง มะเขือแจ้เครือ ฝาง ฮ้อสะพานควาย และสะค้านแดง ถ้าชาวบ้านได้ศึกษาเรียนรู้และรู้จักพืชสมุนไพรแล้ว จะทำให้ทราบถึงความสำคัญ และช่วยกันดูแลรักษา รวมทั้งช่วยกันปลูกขยายพันธุ์ไม่ให้สูญพันธุ์ไปจากถิ่นกำเนิดต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สิงหาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
สมุนไพร : ยากำลังมหาศาล	1
ต้นตำรับ	6
ลักษณะของพืชองค์ประกอบยากำลังมหาศาล	
● สะค้านแดง	7
● อ้อสะพานควาย	8
● มะเขือแจ้เครือ	10
● ฝรั่ง	11
● รวงจืด	15
● รวงแดง	18
ช่วงระยะเวลาเก็บสมุนไพร	19

เอกสารอ้างอิง

ธงชัย เปาอินทร์ และนิวัตร เปาอินทร์. 2544. ต้นไม้ย่านารู้. พิมพ์ที่บริษัทออฟเซ็ทเพรสจำกัด กรุงเทพฯ.

บุศบรรณ ณ สงขลา. 2519. สมุนไพรไทย ตอนที่ 1. หอพรรณไม้ กรมป่าไม้. กรุงเทพฯ.

วุฒิ วุฒิธรรมเวช. 2540. เกษกรรมไทย รวมสมุนไพร ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ที่ โอ.เอส. พรินติ้งเฮ้าส์ กรุงเทพฯ.

..... 2540. สารานุกรมสมุนไพร. พิมพ์ที่ โอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์ กรุงเทพฯ.

สุภาภรณ์ ปิติพร. 2544. สมุนไพรอภัยภูเบศร สืบสานภูมิปัญญาไทย. พิมพ์ที่บริษัทริเชิร์ช ดีเวลลอปเม้นต์ โปรโมชัน อินสตีติวต์ จำกัด กรุงเทพฯ.